

SUNUŞ

Değerli Okuyucular,

Jeodergî'nin Ağustos ve Eylül ayını kapsayan yedince sayısı ile karşınızdayız.

1999 yılında Kocaeli merkez olmak üzere çok geniş bir alanı etkileyen Marmara depremi felaketi meydana gelmiş ve onbinlerce kişi hayatını kaybetmişti. Her yıl 17 Ağustos'ta yüreğimizde derin ve buruk bir acıyla andığımız bu büyük felaketin üzerinden 20 yıl geçmiş olmasına rağmen **24 ve 26 Eylül 2019 tarihinde Marmara denizinde meydana gelen depremler güvenli ve sağlıklı bir yapı ve çevre oluşturma konusunda kayda değer bir gelişme kaydetmediğimizi tüm çıplaklığıyla bir kez daha gözler önüne serdi.**

Afet yönetim sisteminin birbiriyle koordinesi olmadan yasalasmış Planlama, İmar, Afet, Yapı Üretimi ve Denetimi yasalarıyla yürütülmeye çalışılması, bu mevzuatların tüm eleştirilere karşın inatla birbiriyle uyumlu hale getirilmemesi düşük standartlarda, sağlıksız ve yasadışı bir kentleşme, ranta dayalı hızlı ve düşük nitelikli yapılaşma, bilimsel normlara dayalı olmayan arazi kullanım ve yer seçimi kararları, denetimsizlik vb. gibi bir çok olumsuzluğu beraberinde getirmekte, üstelik bu iğreti durum gün be gün güvenliksiz ve sağlıksız yapı stoğunun artmasına neden olmaktadır. Bu sağlıksız ve insanlarımızı afetlere karşı koruyamayan yapı stoğunun ortadan kaldırılmasına yönelik çıkarılan, Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkındaki Kanun çok kısa bir süre sonra amacından saptırılmış, jeolojik risklerden, zeminden kaynaklı riskli alan ve riskli yapı belirlenmesi bir kenara bırakılarak, kentsel imar rantının dönüştürülmesinin aracı haline getirilmiştir. **Taşkın, heyelan, kaya düşmesi, aktif fay hattı ve zonları üstünde yer alan yüzbinlerce riskli bina olası bir depremde ve doğa kaynaklı afette kaderine terk edilmiş, siyasi beklentiler ile getirilen imar afları da bu korkunç kısır döngünün tuzu, biberi olmuştur.**

Afet yönetim sisteminin iç acıtan ve düşündürülen bu durumu gibi afet anı ve sonrasında alınacak tedbirlerle ilgili durumun da çok farklı olmadığı son İstanbul depremi ile ortaya çıkmıştır. 1999 depreminden sonra depremlerle mücadele amacıyla "özel iletişim-özel tüketim" adı altında getirilen ve bu güne kadar 66 milyar TL olduğu açıklanan deprem vergilerinin hangi amaçlarla kullanıldığı hala muamma durumdadır. **Acil toplanma alanı olarak belirlenen 470 adet donanımlı toplanma alanından sadece 77 adedinin kalması, diğer bir çok alanın AVM gibi yapılarla yok edilmesi, bırakın insan hayatını, afetler gibi toplumun genelini ilgilendiren konuların bile siyasi iktidarın umrunda olmadığını lakin rantı çok sevdiğini göstermektedir.** Bugün gelinen noktada ne yazık ki etkin bir afet yönetiminin oluşturulmasını sağlayacak siyasal bir anlayışın bulunmadığına tanık olmaktadır.

Oda Yönetim Kurulu olarak daha önceden deklere ettiğimiz gibi **81 ilde 81 Jeopark projesini** hayata geçirmek için çalışmalarımıza devam etmekte. Anadolu coğrafyasının her köşesi, birbirinden güzel ve farklı özellikte jeolojik miras niteliğinde jeosit alanı barındırmaktadır. **Milyonlarca yılda oluşmuş bu doğal varlıklara içinde barındırdığı fauna, flora ve kültürel yapısıyla birlikte sahip çıkıp yaşatmak, vahşi madencilığe ve amaçsızca planlanan barajlara karşı korumak ve gelecek kuşaklara aktarmak gibi bir insanlık borcumuzun olduğuna inanıyoruz.** Bu bağlamda Mayıs ayında Ankara, Ağustos ayında Balıkesir Erdek'te düzenlediğimiz etkinliklerin ardından, Tunceli Belediyesi ile ortak olarak başlattığımız, "Munzur'u Keşfet, Koru" temalı Munzur Vadisi'nin Jeopark Potansiyeli ve Jeoturizm Çalıştayı konu ile ilgili akademisyenler, ilçe ve belde belediye başkanları, siyasi parti ve kurum temsilcileri, meslek örgütleri temsilci ve yöneticileri ile çok sayıda yurttaşın katılımı ile gerçekleştirildi. Yine aynı şekilde Ankara Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Tabiat Varlıkları Dairesi ile Odamız Yönetim Kurulu ve Jeolojik Miras ve Jeopark Çalışma Grubu üyelerinin katılımı ile Ankara'nın Jeopark Potansiyelinin ortaya çıkarılmasına yönelik bir çalışma başlatıldı. Bu kapsamda Ankara İli sınırları içerisinde bulunan jeolojik miras niteliğindeki tabiat varlıklarının belirlenerek, tescil edilmesi, korunarak gelecek nesillere aktarılması ile günümüzde de insanlığın ortak değeri haline getirilerek jeoturizm yoluyla halkın ziyaretine açılması konularında çalışmaların yürütülmesi kararları alındı.

Bu ayın öne çıkan diğer konu başlıkları;

Yaşamsal konularda faaliyet gösteren, jeoloji mühendislerinin mesleki çalışmalarının kalitesini ve güvenilirliğini artırmak, uygulamaların standartlarını yükseltmek, jeoloji mühendisliği uygulamalarında kabul edilmiş mesleki davranışları belirlemek; topluma, doğaya, mesleğe, meslektaşlarına, hizmet verdikleri gerçek ya da tüzel kişilere ve birey olarak kendilerine karşı mesleki davranış ve sorumluluklar için bir çerçeve oluşturarak mesleki kararlarına kılavuzluk edecek değerleri belirlemek amacıyla Odamız 26. Genel Kurulunda alınan karar gereğince hazırlanan **Meslek Etiği Yönetmeliği 3 Ağustos 2019 tarih ve 30851 Sayılı Resmî Gazetede yayımlandı.** TMMOB ve bağlı Odaları arasında **Resmî Gazetede yayımlanan ilk mesleki etik yönetmeliği** özelliğini de taşıyan yönetmeliğin mesleğimizin gelişimine önemli katkılar sağlayacağına inanıyoruz.

Ulusal bir madencilik politikasının olmadığı ülkemizde orman, tarım, mera alanları, vahşi bir madencilik anlayışı ile arama ve işletme ruhsatlarının istislası altında. Öyle ki milli park ilan edilmiş bir çok bölgenin ekosistemi yok sayılarak, koruma alanı mucavir sınırlarından başlatılan ruhsatlandırılmalar söz konusu. İşte, bu nedenle Kaz Dağları ekosisteminin içerisinde yer alan Çanakkale ili Çan ilçesi Kirazlı Köyü Balaban Tepesi mevkiinde başlatılan altın madeni işletmeciliği, ülke gündeminde olduğu gibi "**Her Yerde, Herşeye ve Halka Rağmen**" maden işletmeciliği yapılmasının doğru olmadığını ifade eden Odamız için de önemli bir yer tutmaktadır.

Danıştay, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'nın "bürokrasiyi azaltmak" gerekçesiyle AFAD'dan görüş istemeden, 6306 sayılı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanunun Uygulama Yönetmeliği kapsamında aldığı riskli alan kararlarını hukuka aykırı buldu. "**Riskli Alan**" belirleme çalışmasının idari bir işleme dönüştürülmesine ilişkin yapılan bu yönetmelik düzenlemesine karşı Odamızın açtığı dava sonucunda Danıştay 6. Dairesi kararı ile bu madde iptal edilmiştir.

Yine 03.07.2017 tarih ve 30113 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinin 57'nci maddesinin 12. ve 13. fıkraları ile 64. maddesinin 1. fıkrası Odamızın açtığı dava sonucunda Danıştay Altıncı Dairesinin Esas No: 2017/4837 ve Karar No: 2019/6454 sayılı kararı ile 3194 sayılı İmar Kanununun 22. ve 28. maddelerine aykırı görülerek iptal edilmiştir. **Danıştay iptal gerekçelerinde;** zemin ve temel etüt raporunun Bakanlıkça belirlenen esaslar ile Bina ve Bina Türü Yapılar İçin Zemin ve Temel Etüt Raporu Genel Formatına göre yapılma uygulamasına devam edileceğini, zemin ve temel etüt raporunun yapı denetim ve fenni mesul denetimi dışında bırakılmayacağı; İmar Kanununun 22. ve 28. Maddeleri uyarınca proje ve etütlerin yapı denetim ve fenni mesullerle denetlenmesini emrettiği; İmar Kanununda yer alan açık düzenlemenin Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde yer almamasının 1999 Marmara Depremi gibi zemin ve temel etüdünden kaynaklanan afetler de dikkate alındığında imar mevzuatına aykırı ve eksik düzenlemelerin uygulamada sorunlara neden olacağını belirtmiştir. **Bu iptal kararı ile jeoloji mühendisliği hizmetlerinin gerek ruhsat düzenleyen yetkili ilgili idareler, gerekse fenni mesuliyet üstlenen yapı denetim firmalarının zemin ve temel etütlerinde yerinde denetimi esas alacak şekilde denetim hizmetlerini ifa etmesi sağlanmıştır.**

Türkiye Bina deprem yönetmeliği ile uyumlu Basitleştirilmiş zemin sıvılaşma potansiyeli analizi hesap Cetveli Programı geliştirilerek web sitemizde başta meslektaşlarımız olmak üzere, bu alanda faaliyet gösteren tüm mühendislerin hizmetine sunulmuştur.

"Burayı Biliyor musunuz?" konu başlıklı, Türkiye'nin jeolojik, jeomorfolojik, hidrojeolojik, tektonik gibi yapı ve oluşumlar ile fauna ve flora açısından doğal güzelliklerinin anlatıldığı, yazı dizisine bu sayıda da devam ediyoruz. Dünyanın nadir tabiat alanlarından olan ve **Antalya Köprülü Milli Parkı içerisinde yer alan Tazı Kanyonu** hem anlatım hem de görsel güzelliğiyle tüm meslektaşlarımızın beğenisine sunuluyor.

Çok sayıda mesleki etkinlikte birlikte, toplumsal ve sosyal olayların yaşandığı Ağustos ve Eylül ayını geride bırakırken tüm üye ve meslektaşlarımıza daha özgür, demokratik ve adil yaşayacağımız günler diliyoruz.

Saygılarımızla,

**TMMOB Jeoloji Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu**